

1 3.blok

1.1 Metodologie

Metodologie je **věda o metodách**. Metodika je **ustálený postup řešení** opakujícího se problému nebo aplikace metod v konkrétním případě. Metoda je **promyšlený a objektivně správný způsob** umožňující poznat daný objekt prostřednictvím nalezení zákonitostí či objasnění poznatků. Metodika práce **popisuje metody použité při tvorbě textu**. Stručným odkazem se může vrátit k **literární rešerši (v minulém čase)**, avšak převážná část metodiky by měla být věnována metodám, které autor plánuje použít při tvorbě aplikační části (**v budoucím čase**). V metodice práce se kromě popisu použitých metod konkrétně uvádí, kdy a k jakým účelům byla daná metoda použita.

1.1.1 Metody sběru dat

Analýza dokumentů - zkoumá **písemné materiály** v tištěné i elektronické podobě.

Rozhovor - umožňuje **osobní kontakt** tazatele s respondentem. Existují různé formy rozhovoru jako např. řízený rozhovor, otevřený rozhovor, skrytý rozhovor apod. Všechny formy rozhovorů jsou metody náročné na čas a dovednosti tazatele, které ovlivňují kvalitu získaných informací.

Dotazníkové šetření - probíhá v rámci předem určeného okruhu respondentů, kterým jsou doručeny **dotazníky k vyplnění**. Dotazníkových šetření existuje více druhů: náhodná, cílená a řada dalších. Důležitá je především přesná a jednoznačná formulace otázek.

Pozorování - je **cílevědomé, plánovité a systematické sledování** určitých skutečností, jehož výsledkem je popis sledované skutečnosti, případně i vysvětlení určitých zákonitostí. Specifickým případem pozorování je **experiment**, který probíhá za kontrolovaných nebo přímo řízených podmínek.

Vědecké metody hodnocení dat

Metoda komparace - nejjednodušší metoda, která analyzované jevy či objekty porovnává. Tato metoda umožňuje tedy poznat, v čem se srovnávané objekty liší a v čem naopak shodují.

Metoda abstrakce - využívá specifickou vlastnost procesu myšlení, která umožňuje vyčlenit z reality jednu její součást a tu zkoumat odděleně od ostatních.

Metoda indukce - technika zobecňování, kdy se postupuje od specifických jevů z praxe k obecným teoretickým poznatkům. O úplné indukci hovoříme v případě, že poznatek byl odvozen ze všech jevů dané množiny.

Metoda dedukce - je opakem indukce, jedná se tedy o techniku odvození z obecných poznatků. Touto metodou se ověřují teoretické závěry na praktických příkladech.

Metoda analýzy - rozloží celistvý jev na jednotlivé součásti, které zkoumá odděleně.

Metoda syntézy - postupuje opačným směrem než analýza.

Syntéza skládá obraz celku na základě známých a popsanych charakteristik dílčích jevů.

Metoda generalizace - myšlenkový proces, ve kterém se přechází od jedinečného k obecnému.

Tento postup musí korespondovat se skutečností.

Metoda modelování - zjednodušuje složité procesy v realitě na abstraktní procesy splňující určité předpoklady. Modelování, jako práce s těmito abstraktními procesy, umožňuje lepší objasnění některých vztahů, procesů, zákonitostí a vlastností původních reálných procesů.

Metoda analogie - je myšlenková operace, která umožňuje na základě znalosti vlastností podobného jevu odvození vlastností zkoumaného jevu. Výsledkem analogie nejsou vědecké důkazy, ale pouze hypotézy, které je potřeba ověřit jinou metodou. Analogie umožňuje přenášet poznatky z jedné vědecké disciplíny do druhé.

Analytická část marketingového výzkumu zahrnuje dílčí analýzy:

- **analýza informací** v rámci marketingového informačního systému,
- **analýza makroprostředí a významných faktorů,**
- **analýza mikroprostředí a zájmových skupin,**
- **SWOT analýza.**

Matematicko-statistické metody hodnocení dat

- **Indexní analýza** - pomáhá při analýze sociálně-ekonomických ukazatelů. Indexní analýza komparuje věcně, prostorově či časově odlišné ukazatele absolutně prostřednictvím rozdílu nebo relativně pomocí podílu. Indexy lze počítat ze stejnorodých i z nesterodých ukazatelů.
- **Kvantilová analýza** - rozděluje soubor kvantitativních pozorování a odděluje od něj definovaný počet nejvyšších a nejnižších hodnot. V rámci této analýzy jsou užívány pojmy jako minimum (nejnižší hodnota), maximum (nejvyšší hodnota), rozpětí (rozdíl minima a maxima), medián (prostřední hodnota z řady čísel), kvantily (čtvrtina nejvyšších a nejnižších čísel řady), kvantily (definované procento nejvyšších a nejnižších hodnot), kvantilové rozpětí (rozdíl nejvyšší a nejnižší hodnoty kvantilu). Regresní analýza je statistická metoda, která odhaduje hodnotu závislé proměnné na základě známých nezávislých proměnných.
- **Regresní analýza** - odhaduje vzorec, který co nejpřesněji určuje tuto závislost. Graficky se výsledek regresní analýzy znázorní spojnicí trendu – křivkou, která co nejvíce odpovídá původním hodnotám závislé a nezávislé proměnné. U zjištěného trendu se následně ověřuje jeho průkaznost.

- **Korelační analýza** - zjišťuje vzájemný vztah dvou veličin. Zjistí-li korelační analýza, že se změnou jedné proměnné se korelativně mění i druhá a naopak, lze z tohoto vyvozovat jejich vzájemnou závislost. Korelační analýza však neumožňuje vyvození závěru, že jedna ze sledovaných veličin je příčinou a druhá následkem. Míru korelace lze statisticky vyjádřit korelačním koeficientem.
- **Analýza časových řad** - komparuje věcně a prostorově srovnatelná data, která jsou uspořádána dle časového hlediska. Nejčastějším nástrojem základní analýzy časových řad jsou tabulky a grafy, ze kterých se získávají další informace jako průměr časové řady, odchylky hodnot od průměru, tempo růstu apod. Pro vytváření kvalitních časových řad je potřeba získat data minimálně za 3 až 5 období.
- **Shluková analýza** - je metodou, která se používá k třídění jednotek do skupin. Jednotlivé skupiny jsou definovány tak, že prvky této skupiny jsou si vzájemně dostatečně podobné a zároveň jsou dostatečně odlišné od prvků jiných skupin.

1.2 Výsledky

Zjištěné výsledky pomocí metod a postupů jsou **klíčovou částí**. Výpočty zobrazují obsah celého článku a jeho struktury. V této části by se autor měl nejvíce zaměřit na představení hlavních bodů, které zjistil pomocí různých metod.

Identifikace výsledků by měla být **propojena s obsahem celého článku**. Jednotlivé body nebo metodické postupy lze zahrnout do úvodu. Je dobré si seřadit hodnoty, čísla a veškeré tabulky a propojit je s obsahem článku. Shromáždění výsledků **napomáhá autorům identifikovat klíčové informace** a zodpovědět si stanovené otázky a vyhotovené tabulky s hodnotami. Ve stanovených tabulkách nebo obrázcích si autor sestaví nejdůležitější data a podle nich zdokonaluje celý článek. Pomocí několika stanovených otázek lze zdůvodnit výsledky. Stanovení otázek může znít takto:

- **O čem** vypovídají zjištěné výsledky?
- **Co představují výsledky** v kontextu článku?
- Je možné z těchto výsledků **vyvodit závěr**?
- **Pro koho** mají tyto výsledky význam?
- Budou tyto výsledky **přínosem** nebo **motivací** pro další odborné texty?

Výsledky jsou objektivně **prezentované výsledky experimentů**, avšak zatím bez jejich přímé interpretace. Ve výsledcích je velmi vhodné použít kvůli přehlednosti **tabulky a grafy**.

V části výsledků výzkumné práce se uvádí výsledky studie na základě informací shromážděných jako **výsledek použité metodiky**. Sekce výsledků by měla jednoduše uvádět **nálezy nezakreslených nebo interpretovaných výsledků** uspořádaných v logickém sledu. Sekce výsledků by měla být vždy psána

v minulém čase. Část popisující výsledky je obzvláště nutná, pokud Váš příspěvek obsahuje data generovaná vaším vlastním výzkumem.

Důležitost sekce dobrých výsledků

Při formulování části s výsledky je důležité si uvědomit, že výsledky studie nic nedokazují. **Výsledky výzkumu mohou pouze potvrdit nebo vyvrátit daný problém výzkumu,** který je základem studie. Akt artikulace výsledků však pomůže porozumět problému zevnitř, rozdělit ho na části a podívat se na problém výzkumu z různých perspektiv. **Délka stránky v této části je dána množstvím a typy vykazovaných dat.** Výstižnost a použití netextových prvků, jako jsou **obrázky a tabulky,** je-li to vhodné, aby výsledky byly efektivnější. Obecně by hrubá data neměla být zahrnuta do hlavního textu příspěvku, pokud o to nepožádá váš vedoucí. **Neposkytujte údaje, které nejsou rozhodující pro zodpovězení výzkumné otázky.**

Prezentujte výsledky, po nichž následují krátká vysvětlení nálezů. Předložte část a poté o ní diskutujte, než předložíte další část, poté o ní diskutujete.

Obsah

Obsah sekce s výsledky by měl obecně obsahovat následující prvky:

- **Úvodní kontext** pro porozumění výsledkům zopakováním výzkumného problému, který je základem účelu vaší studie.
- **Souhrn klíčových zjištění** uspořádaných do logické posloupnosti, která obecně následuje po vaší metodické části.
- **Zahrnutí netextových prvků,** jako jsou obrázky, mapy, fotografie, mapy, tabulky atd.,
- V textu popsat **systematický postup** výsledků, který pro čtenáře zdůrazňuje pozorování, která jsou pro zkoumané téma nejrelevantnější (pamatujte, že ne všechny výsledky, které vyplývají z metodiky, kterou jste použili ke shromažďování údajů, mohou být relevantní).
- Použití **minulého času** při odkazování na výsledky.

Délka stránky v sekci s výsledky se řídí množstvím a typy údajů, které mají být nahlášeny. Zaměřte se však pouze na zjištění, která jsou důležitá a souvisí s řešením výzkumného problému.

Použití netextových prvků

- Do textu výsledku se umísťují **obrázky, tabulky, grafy** atd., Nebo jejich zahrnutí do zadní části zprávy – jedno nebo druhé, ale nikdy ne oba způsoby zahrnutí.
- V textu odkazovat na každý **netextový prvek v číslovaném pořadí** (např. Tabulka 1, Tabulka 2; Graf 1, Graf 2; Mapa 1, Mapa 2).
- Pokud je na konci zprávy umístění netextových prvků, musí být jasně **odlišeny od všech připojených doplňkových materiálů,** jako jsou například nezpracovaná data.

- Bez ohledu na umístění musí být každý **netextový prvek očíslován postupně** a musí být **doplněn titulkem** (titulek jde pod obrázek, tabulku, graf atd.).
- Každý netextový prvek musí být **pojmenován, očíslován za sebou a musí být doplněn nadpisem** (nadpis s popisem jde nad obrázek, tabulku, graf atd.).

Při korektuře části s výsledky se ujistěte, že každý netextový prvek je dostatečně úplný, aby mohl stát samostatně, odděleně od textu.

Problémy, kterým je třeba se vyhnout

Při psaní části s výsledky se vyvarujte následujících kroků:

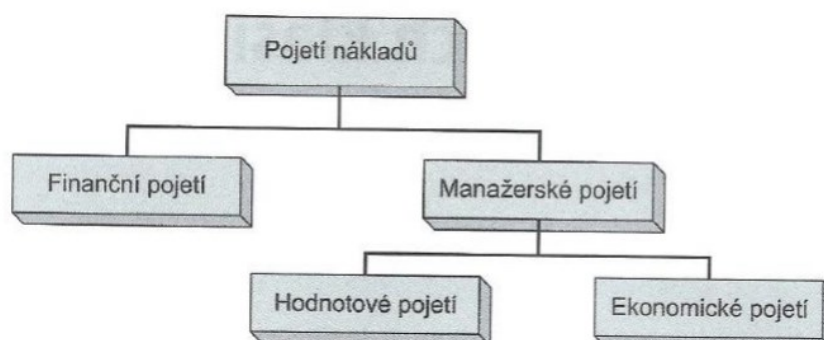
- **Diskuse nebo interpretace vašich výsledků.**
- **Hlášení základních informací nebo pokus o vysvětlení vašich zjištění.**
- **Ignorování negativních výsledků.**
- **Včetně nezpracovaných dat nebo průběžných výpočtů.**
- **Při hlášení svých zjištění buďte co nejpřesnější a nejstručnější.**
- **Prezentace stejných dat nebo opakování stejných informací více než jednou.**
- **Matoucí obrázky s tabulkami.**

Zde jsou výsledky pouze prezentovány. Je nutné zvolit vhodnou prezentaci výsledků – tabulky, grafy, schémata. **Výsledky zároveň popisujeme slovně.**

Zde se nevysvětluje, proč výsledky takto dopadly, ani co výsledky znamenají.

U grafů, tabulek či obrázků je vždy uveden **popisek a zdroj**. Na graf, tabulku či obrázek v textu musí být odkázáno na zdroj pod objektem psaným kurzívou. Název tabulky se vloží pomocí „vložení titulku“ nad daným objektem, tučně a kurzívou. Ukázka obrázku 1, který zobrazuje **členění nákladů**.

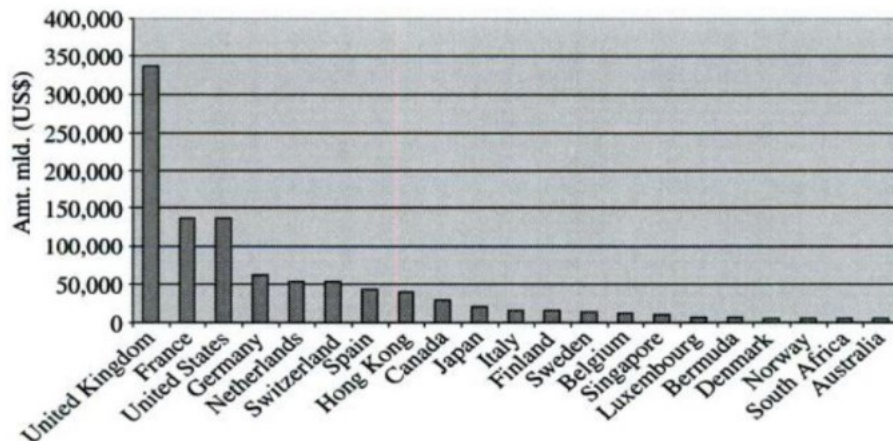
Obrázek 1: Členění nákladů

Zdroj: Popesko a Papadaki, (2016, str. 28).

Ukázka popisu Grafu 1, který znázorňuje vývoj fúzí a akvizic podle zemí.

Graf 1: Vývoj fúzí a akvizic podle zemí

Zdroj: Kislingerová Eva, (2001, str. 3).

Ukázka tabulky 1, která zobrazuje vztah mezi hospodářským cyklem a výkonností akcií.

Tabulka 1: Vztah mezi hospodářským cyklem a výkonností akcií

Růstové akcie – nejsou příliš citlivé na recesi ekonomiky			
Růstové akcie spotřebního průmyslu		Maximální výkonnost	
Firmy vyrábějící technologii pro kapitálové statky	Maximální výkonnost	Maximální výkonnost	Nejnižší výkonnost
Růstové akcie energetických podniků	Maximální výkonnost		

Zdroj: Kislingerová Eva, (2010, str.35).

Výsledky obsahují aplikace metod, jejichž popis musí být obsažen v kapitole věnující se metodice práce.

Prispívají k vyřešení problému, formulaci výsledků a jejich následné diskusi. Zjištěné výsledky autor podrobuje **kritickému zkoumání**, a tím odhaluje případné nedostatky. Diskuse je tak postavena na **logickém argumentování autora**, jeho rozhledu v dané problematice a schopnosti objektivního přístupu. Diskuse zdůrazňuje význam výsledků a upozorňuje na **nově otevřené otázky** a na potřebu jejich **řešení**. V diskusi výsledků jsou porovnávány informace z úvodu do problematiky s výsledky kritického zkoumání (analýzy) dat, informací z dotazníku a rozhovorů, statistik a dalších zdrojů. Zjišťují se shody, odhalujete případné nesrovnalosti.

1.3 Diskuse výsledků

V této části je sepsaná **interpretace výsledků ze získaných dat a informací** výzkumného článku.

Autor by se měl zaměřit na popis výsledků a zhodnocení průběh zjištěných poznatků a dat. Diskuse

výsledků souvisí s recenzemi odborné literatury a výzkumnými otázkami, slouží i jako argumenty popisu výsledků v závěru. **Diskuse výsledků a závěr se prolínají** a někdy bývají shrnuty do jedné kapitoly. V této části je **zopakovaný výzkumný problém** a shrnuta konečná zjištění, která odpovídají výzkumné otázce. Autor výzkumného článku by měl čtenářům popsat význam výsledků, jak vypovídají ze stanovených výzkumných otázek.

V diskusi výsledků autor popisuje svá očekávání na základě stanovených hypotéz. V této kapitole autor uvádí **vlastní interpretace**, ale měl by uvést i zkoumané výsledky z přehledu literatury. Veškerá zjištění by měla zapadat do stávajících znalostí, a jaké důsledky představují v praxi. Výzkumné články mohou mít určitá omezení a je důležité prokázat důvěryhodnost zjištěných výsledků pro jejich uznání. Určitá omezení nepředstavují výčet chyb, nýbrž poskytují poznatky k vyvození záměru z odborné studie.

Omezení ovlivňují metodické možnosti, celkový kontext výzkumu, ale i nepředvídatelné překážky vzniklé v průběhu procesu výzkumu. Zmíněná omezení by měla být relevantní ke stanoveným výzkumným cílům a vyhodnocení dopadů pro jejich naplnění. V diskusi výsledků lze **hodnocení porovnat s výsledky jiných výzkumů** s podobným tématem a provést jejich rozbor.

Diskuse je **interpretace získaných výsledků**. V diskusi se autor vyjadřuje k hypotézám a následně je buďto potvrzuje, nebo vyvrací. Veškeré závěry musí přímo plynout z dosažených výsledků. Je zde prostor k možnému rozepsání případných omezení experimentů.

1.4 Návrhy opatření

- Primárním cílem práce není sepsání a obhájení, avšak **praktická využitelnost** obsažených informací a zjištěných závěrů.
- Práce musí vyústit v návrhy konkrétních opatření, které jsou doporučeními napomáhajícími **vyřešit definovaný problém a tím dosáhnout cíle**.
- V ideálním případě podnik řešení převezme a implementuje. Proto musí být **návrhy realistické, argumenty podložené, ekonomicky přijatelné**.

Zejména se doporučuje dbát na následující zásady:

- Zohlednit **konkrétní podmínky** organizace, na které se výzkum zaměřil, nebo která byla předmětem výzkumu.
- Vycházet z **reálnosti navrhovaných opatření**.
- **Respektovat poznatky** získané studiem odborné literatury a z konzultací s pracovníky řešené organizace.

1.5 Závěr

Závěr je **poslední kapitolou práce**. Navazuje na diskusi výsledků. Vracíme se zde k tématu práce, jedná se o shrnutí celého textu. Při psaní závěru je nám jasné, čím jsme se zabývali, k čemu jsme došli a jaký to má celé smysl. Zopakujte se, jaký byl **cíl práce a uvádí se důkazy o splnění cíle práce**. Cíl práce musí **být splněn a také musí být explicitně v textu uvedeno**, že **splněn byl** a jak toho bylo **konkrétně dosaženo**. Dále jsou zde uvedeny limity cíle a samotného výzkumu. Uvádí se, na jaké komplikace autor narazil, případně se uvede potenciál pro navazující výzkum. Závěr je psaný v **minulém čase**. Závěr je psán **stejnou formou jako úvod**, takže neobsahuje žádné grafické prvky, zvýrazněný text, odrážky, poznámky pod čarou. Opět je sledován logický tok myšlenek tak, aby na sebe **jednotlivé části navazovaly**. **Rozsah závěru je o něco větší, než je rozsah úvodu**. V závěru autor shrne **vlastní myšlenku odborného článku**. V odstavci závěru je zapotřebí mít na paměti hlavní bod, ke kterému se chce dostat a ujistit se, zda je součástí výkladu. V závěru popis začíná od **konkrétních zjištěných výsledků k obecnějším** než v případě psaní úvodu. Výrok odborného článku by měl obsahovat hlubší porozumění tématu. V této části je prostor na sdělení čtenářům svých nápadů a za jakým účelem. Všechny body celého odborného článku by měly zapadat do sebe a podporovat výsledky tvrzení použitých analýz. V závěru lze napsat, jak autorova práce přispěla svým výzkumem dané problematiky v určité oblasti. Dobře napsaný závěr vám poskytne několik důležitých příležitostí, jak předvést čtenáři své celkové porozumění problému výzkumu.

Tyto body zahrnují:

- 1. Představení posledního slova k problémům, které jste ve své práci nastolili.** Stejně jako úvod dává vašemu čtenáři první dojem, závěr nabízí šanci zanechat trvalý dojem. Udělejte to například zvýrazněním klíčových bodů ve své analýze nebo zjištěních.
- 2. Shrnutí vašich myšlenek a vyjádření větších důsledků vaší studie.** Závěrem je příležitost stručně odpovědět na otázku „tak co?“ otázku umístěním studie do kontextu minulého výzkumu o tématu, které jste zkoumali.
- 3. Demonstrace důležitosti vašich nápadů.** Nestyd' se. Závěr vám nabízí příležitost podrobně se zabývat významem vašich zjištění.
- 4. Představujeme možné nové nebo rozšířené způsoby uvažování o výzkumném problému.** To se netýká uvádění nových informací, kterým je třeba se vyhnout, ale nabízí nový vhled a kreativní přístupy pro rámování/kontextualizaci výzkumného problému na základě výsledků vaší studie.

Při psaní závěru k článku se řiďte těmito obecnými pravidly:

- **Uveďte své závěry jasným a jednoduchým jazykem.**
- **Nestačí jen opakovat své výsledky nebo diskusi.**

- Uveďte **příležitosti pro budoucí výzkum**, pokud jste tak dosud neučinili v diskusní části příspěvku.

Funkce závěru příspěvku spočívá v přepracování hlavního argumentu. Připomíná čtenáři silné stránky hlavních argumentů a opakuje nejdůležitější důkazy podporující tyto argumenty. Závěr by neměl být pouhým opakovaným shrnutím zjištění, protože to snižuje dopad argumentů.

Následující body pomohou zajistit správnost závěru:

- Pokud je argument nebo bod příspěvku složitý, možná bude třeba shrnout argument pro svého čtenáře.
- Pokud před závěrem není vysvětlen význam svých zjištění nebo pokud je postup induktivní, na konci svého příspěvku se použije k popisu hlavních bodů a vysvětlení jejich významu.
- Přesun z podrobného na obecnou úroveň, která vrací téma do kontextu poskytnutého úvodem, nebo v novém kontextu, který vychází z dat.

Závěr také poskytuje místo, kde můžete **přesvědčivě a stručně přepracovat svůj výzkumný problém**, vzhledem k tomu, že čtenáři byly nyní poskytnuty všechny informace o daném tématu. V závislosti na disciplíně, které píšete, může závěrečný odstavec **obsahovat vaše úvahy o předložených důkazech** nebo o ústředním výzkumném problému eseje. Povaha introspektivy výzkumu, který jste provedli, však bude záviset na tématu.

Problémy, kterým je třeba zabránit

Závěrečná část by měla být **stručná a věcná**. Příliš dlouhé závěry mají často zbytečné podrobnosti.

Závěrečná část **není místem pro podrobnosti o vaší metodice nebo výsledcích**. V závěru je kladen **důraz na důsledky, hodnocení, postřehy** atd., které provedete.